

POGLED U DJELO LOVRE PERKOVIĆA

Knjiga 'Estetika prostora i senzibilitet konteksta' autorice Sandre Uskoković paralelno donosi biografiju arhitekta i opis najvažnijih radova

Hotel Marjan u Splitu

PIŠE
**PATRICIA
 KIŠ**

Povjesničarka umjetnosti iz Dubrovnika Sandra Uskoković koju, među ostalim, poznajemo po knjizi o dubrovačkim vilama sagrađenima između dva rata, napisala je novu knjigu, o arhitektu Lovri Perkoviću "Estetika prostora i senzibilitet konteksta", izdavač je Ex Libris. Knjigu će u ponedjeljak u Društvu arhitekata Zagreb predstaviti Feđa Vukić, Maroje Mrduljaš i Tomislav Premerl.

U knjizi se paralelno prati biografija arhitekta i opis najvažnijih radova. Djetinjstvo Lovre Perkovića vezano je uz Split, gdje je kao sin jedinac 1910. rođen u obitelji poštanskog službenika Vladimira i majke Matilde, domaćice. Možemo pročitati i kako je tijekom formativnih godina čitao fantastične romane Julesa Vernea i popularno-znanstvena djela Otona Kučere, a pokazivao je i sklonost crtanju pa je sačuvano njegovih 100 akvarela Splita.

Projekti na obali

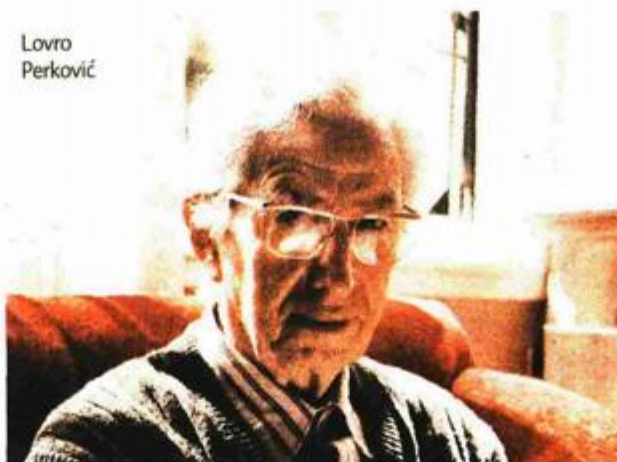
Njegove su najvažnije realizacije u Splitu, Dubrovniku, Primoštenu i Hvaru. Široj publici najpoznatiji je splitski hotel Marjan, kasnije izmijenjenog izgleda. Riječ je o hotelu, podsjetimo, čijem je izvornom obliku bivši splitski gradonačelnik Željko Kerum rekonstrukcijom došao glave.

U natječaju za hotel, koji se počeo graditi 1963. i izmijenio je izgled Splita, stajalo je kako se gradi za "potrebe poslovnog turizma, društvenog i zabavnog života građana".

Gradnja ovog hotela, tumačio je Perković kasnije u intervjuu, bila je vrlo ambiciozna za to razdoblje: "Sagrađen je iz inata u kratkom roku jer je najavljeno da se savezna sredstva gase koncem godine i obveze prelaze na Republiku". Tipična za Perkovićev opus bila je geometrijska čistoća volumena i linija, a njegova važnost je prepoznata odmah pa je dobio i nagradu Viktor Kovačić (kasnije ju je dobio i za životno djelo). U hotelu je 70-ih odsjeo i vrlo važan teoretičar međunarodne reputacije Nikolaus Pevsner, koji je za-

Arhitekt koji je izmijenio Lice Splita

Lovro Perković

lježio kako je "stakleni toranj odličan u pogledu rasporeda mase i detalja".

No, i bez hotela Marjan Lovro Perković jedan je od najvažnijih poslijeratnih arhitekata u ovom gradu, gradio je i stambene zgrade u Gundulićevoj ulici, potom visoki poslovni toranj u Zvonimirovoj

Hotel Zora u Primoštenu, sagrađen 1967. godine

O njegovom najpoznatijem ostvarenju, hotelu Marjan, pisao je i uvaženi teoretičar Nikolaus Pevsner

s kojom je imao dvije kćeri, Dubravku i Marinu. Poslije rata je u Dubrovniku direktor u poduzeću Graditelj, projektira skladište u Gružu te, kako tvrdi Sandra Uskoković, "dva arhitektonska remek-djela - Pomorski tehnikum na Lapadu iz 1959. i plivački bazen u Gružu 1961. godine".

Unatoč ovim vrlo važnim projektima osjećao je da nije dovoljno iskorišten te je ponovno otišao u Split, u Konstruktor. Osim što je realizirao stambenu zgradu u Zagrebačkoj ulici, sagrađenu na napuštenom temelju nekadašnje kuće Nama, vrlo je važan njegov stambeni projekt u parku Emanuela Vidovića, iz 1957. On je sam na ulogu arhitekta u poslijeratnoj obnovi gledao gotovo pa mesijanski: "Arhitekt je pozvan da preuzme rukovodeću ulogu, i oblikuje cjelokupnu izgradnju zemlje, od generalnog urbanističkog plana, do sitnog detalja ili montažnog elementa", tumačio je, a za njegov rad je važno i da je dao prijedlog ekonomičnog stambenog prostora, tipske stambene jedinice URBS, u doba poslijeratne izgradnje, što je bilo vrlo važno jer je u Splitu tijekom rata porušeno 43 posto zgrada i kuća.

Kuća na Mejama

"Ivan Vitić, Stanko Fabris i Lovro Perković svojim su djelima obilježili pedesete godine i ostavili osobni trag u izgradnji Splita, postigavši pojedinačna rješenja koja su nadilazila konvencionalna shvaćanja", tumači Sandra Uskoković.

Primjeri su takve vrhunске gradnje, dodaje, Kuća Čikeš na Mejama iz 1956., jedan od najranijih primjera poslijeratne moderne arhitekture u Splitu, te, dvije godine kasnije, obiteljska kuća doktora Karla Hubscera, koja je na žalost, kako tumači autorica knjige "drastično izmijenjena nadogradnjom devedesetih tako da je Perkovićev izvorni potpis neprepoznatljiv". U izvornoj varijanti, uzor su Perkoviću bile Le Corbusierove vile iz dvadesetih godina. Važan je i njegov hotel Adriatic na Hvaru, a krajem šezdesetih u Primoštenu radi na projektu koji ga je u njegovo doba proslavio više od hotela Marjan - hotelski kompleks Marina Lučica. ●

(na tragu Oscara Niemeyera), Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje te nekoliko vrlo važnih vila i zgrada na Bačvicama, Poljičkoj, Pošani i Mejama.

Prva njegova realizacija nakon što se sredinom tridesetih vratio iz Praga, gdje je studirao arhitekturu, bio je Akademski teniski klub na Firulama. Intenzivni razvoj Splita između Dva svjetska rata, tumači Sandra Uskoković, bio je "rezultat privatne inicijative u stambenoj, trgovačkoj, industrijskoj i ugostiteljskoj izgradnji", i arhitekti su neko vrijeme imali dosta posla.

Dubrovačko razdoblje

Osim teniskog kluba, Perković gradi i kuću Milana Grabovca u Bukovčevoj ulici na Bačvicama, no točno na dan iskopa temelja počeo je Drugi svjetski rat. Kuću je, ipak, uspio dovršiti".

Otprilike u to doba odlazi u Dubrovnik, boravak u ovom gradu utjecao je na njegov i poslovni i privatni život, naime 1944. godine se oženio Anom